

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: Zarządzanie i organizacja BHP

Nazwa w języku polskim: Zarządzanie i organizacja BHP

Nazwa w jęz. angielskim: OHS management and organization

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot:	Wydział Organizacji i Zarządzania
Przedmiot dla jednostki:	Politechnika Śląska
Poziom i forma studiów:	I st., studia stacjonarne
Cykl dydaktyczny:	semestr zimowy, 2023/24
Koordynator przedmiotu cyklu:	Dr. inż. Patrycja Kabiesz

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

ZAL/ EGZ./ZAL.

Język wykładowy:

polski

Strona WWW:

<https://platforma.polsl.pl/roz/>

Punkty ECTS

5/6/3

Skrócony opis:

Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy o podstawowych elementach systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, a także pokazanie studentom aspektów dotyczących tworzenia i funkcjonowania w organizacjach polityki zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Opis:

SEMESTR V

Wykłady:

1. Istota bezpieczeństwa i higieny pracy jako nauki stosowanej. System ochrony pracy w Polsce – podstawowe akty prawne oraz nadzór nad warunkami pracy.
2. Struktura krajowego systemu nadzoru nad stanem warunków pracy.
3. Organy i organizacje uczestniczące w kształtowaniu i realizacji zadań dotyczących bezpieczeństwa pracy.
4. Zakres obowiązków i uprawnień pracodawców, pracowników oraz osób kierujących pracownikami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
5. Profilaktyczna ochrona zdrowia.
6. Charakterystyka wybranych czynników niebezpiecznych.
7. Charakterystyka wybranych czynników szkodliwych i uciążliwych.
8. Ergonomia. problemy techniczne i organizacyjne.

Ćwiczenia:

1. Służba BHP – obowiązek tworzenia służby BHP, wymogi kwalifikacyjne służby BHP. Uprawnienia służby BHP.
2. Rola i zadania służby bhp w zakładzie pracy, funkcjonowanie i rola w strukturze wymagań bhp.
3. Przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów i zasad bhp.
4. Ocena planów i dokumentacji dotyczących modernizacji zakładu pracy.
5. Metody pracy służby bhp.
6. Popularyzowanie problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy.
7. Projektowanie działań i zarządzanie zmianami, zachowaniami i zdarzeniami w obszarze bhp – ciągłe doskonalenie

Laboratorium:

Opracowanie okresowej analizy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w wybranym przedsiębiorstwie.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów

- Wykład: 15h

- Laboratorium: 15h

- Ćwiczenia 15h

- Zaliczenie wykładu: 2h

- Zaliczenie laboratorium: 3h

- Zaliczenie ćwiczeń: 3h

Liczba godzin przeznaczonych na pracę własną studenta

- Przygotowanie do zaliczenia wykładu: 37h

- Przygotowanie do zajęć laboratoryjnych oraz opracowywanie sprawozdań z zajęć: 30h

- Przygotowanie do ćwiczeń: 30h

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów do uzyskania w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: 5

SEMESTR VI

Wykłady:

1. Identyfikacja czynników ryzyka i działania ograniczające zagrożenia w środowisku pracy.
2. Wypadki przy pracy – definicja. Metody badania wypadków w środowisku pracy.
3. Ustalanie przyczyn wypadków przy pracy.
4. Zespół powypadkowy, prawna kwalifikacja wypadku.
5. Dokumentacja powypadkowa.
6. Procedura powypadkowa.
7. Profilaktyka w zakresie wypadków przy pracy.
8. Choroby zawodowe. Historia rozwoju, rozkład występowania, przyczyny Choroby zawodowe. Historia rozwoju, rozkład występowania, przyczyny.
9. Procedura zgłaszania podejrzenia wystąpienia choroby zawodowej. Dokumentacja - jej zakres i przechowywanie.
10. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych.
11. Dochodzenie roszczeń uzupełniających na podstawie przepisów prawa cywilnego. Zasady różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków.
12. Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej – charakterystyka środków ochrony i ich podział; zasady doboru środków ochrony indywidualnej.
13. Dokumentacja, narzędzia i systemy informatyczne w zarządzaniu bezpieczeństwem i higieną pracy.
14. Przedsiębiorstwa w obszarze bhp – zasady pomiaru i obliczanie wskaźników.
15. Procedury i instrukcje bhp.

Ćwiczenia:

1. Tworzenie dokumentacji wypadkowej: wypadki przy pracy, wypadki zrównane z wypadkami przy pracy.
2. Tworzenie dokumentacji wypadkowej: wypadki w drodze do/z pracy.
3. Koszty wypadków przy pracy.
4. Zdarzenia potencjalnie wypadkowe.
5. Choroby zawodowe- praktyczne aspekty postępowania.
6. Ocena funkcjonowania przedsiębiorstwa w obszarze bhp – zasady pomiaru i obliczanie wskaźników.
7. Opracowanie wybranej procedury bhp.
8. Opracowanie wybranej instrukcji bhp..

Projekt:

Opracowanie planu działań i dokumentacji w wybranym obszarze zarządzania bhp w przedsiębiorstwie.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów

- Wykład: 45h
- Ćwiczenia 45h
- Projekt 15h
- Egzamin z wykładu: 2h
- Zaliczenie ćwiczeń: 3h
- Zaliczenie projektu: 3h

Liczba godzin przeznaczonych na pracę własną studenta

- Przygotowanie do zaliczenia wykładu: 20h
- Przygotowanie do zajęć projektowych oraz opracowywanie projektu: 20h
- Przygotowanie do ćwiczeń: 27h

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów do uzyskania w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: 6

SEMESTR VII

Wykłady:

1. Prace szczególnie niebezpieczne.
2. Wybrane wymagania dotyczące maszyn i urządzeń technicznych w środowisku pracy (podstawa prawna, wymagania ogólne i minimalne, szczegółowe wymagania dotyczące wybranych typowych maszyn w środowisku pracy).
3. Transport wewnętrzny i magazynowanie.
4. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
5. Wybrane wymagania dotyczące pomieszczeń pracy i obiektów budowlanych – podstawowe wymagania BHP dla budynków i pomieszczeń pracy.
6. Podstawy ochrony przeciwpożarowej.

7. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
8. Proces grupowy i rola uczestników na sali szkoleniowej.
9. Metody nauczania dorosłych.
10. Metodologia projektowania szkolenia .
11. Szkolenia bhp (rodzaje, programy ramowe, wytyczne w przepisach prawnych).
12. Narzędzia prowadzenia szkoleń i kursów.
13. Przygotowanie szkolenia – stworzenie sprzyjającej atmosfery, własne przygotowanie, rola kontraktu, specyfika uczenia dorosłych, funkcja trenera.
14. Podstawowe zasady komunikacji.

Seminarium:

1. Doświadczenie procesu grupowego i rola uczestników na sali szkoleniowej
2. Mocne strony trenera/szkoleniowca
3. Mój styl komunikacji
4. Udzielanie informacji zwrotnej
5. Metody angażujące podczas szkolenia
5. Narzędzia trenera/szkoleniowca
6. Mowa ciała na sali szkoleniowej
7. Sytuacje trudne na sali szkoleniowej
8. Etiudy

Laboratorium:

Projektowanie wybranego stanowiska pracy z uwzględnieniem zasad bhp.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów

- Wykład: 30h
- Seminarium: 15h
- Laboratorium: 15h
- Zaliczenie wykładu: 2h
- Zaliczenie laboratorium: 2h

Liczba godzin przeznaczonych na pracę własną studenta

- Przygotowanie do zaliczenia wykładu: 5h
- Przygotowanie do seminarium: 11h
- Przygotowanie do laboratorium: 10h

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów do uzyskania w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: 3

Literatura:

Obowiązkowa

1. Rączkowski B: BHP w praktyce. ODDK, 2020
2. Ostanisz G., Pacana A.: Podstawy zarządzania bhp w przedsiębiorstwach. Politechnika Rzeszowska, 2019.
3. Karczewski J., Karczewska K.: Zarządzanie bezpieczeństwem pracy. ODDK, 2012.
4. Chojnicki J., Jarosiewicz G.: ABC BHP - Informator dla pracodawców. Warszawa 2011
5. Strona internetowa Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - www.ciop.pl
6. Praca zb. pod red. Koradecka D.: Bezpieczeństwo i higiena pracy. CIOP-PIB. Warszawa 2008
7. Acland, A. F. (2006). Doskonałe umiejętności interpersonalne. Warszawa: REBIS
8. Leathers, D. G. (2007). Komunikacja niewerbalna. Zasady i zastosowanie. Warszawa: Wydawnictwo PWN.
9. Leslie, R. (1997) Planowanie i projektowanie szkoleń. Kraków Oficyna Ekonomiczna

Dodatkowa

1. Grocki R.: Zarządzanie kryzysowe. Difin, 2020.
2. Kaźmierczak A.: Poradnik dla służb bhp - zadania, uprawnienia, odpowiedzialność. Wydawnictwo ODDK, 2017
3. Bryła R.: Bezpieczeństwo i higiena pracy. Wydawnictwo ELAMED. Katowice 2011

Efekty uczenia się:

Wiedza: zna i rozumie:

K1A_W2 Teorie oraz ogólną metodologię badań w naukach o zarządzaniu i jakości oraz charakter, miejsce i znaczenie nauk społecznych w działalności inżynierskiej i menedżerskiej charakterystycznej dla zarządzania i organizacji systemami socjotechnicznymi.

K1A_W3 Podstawowe procesy i technologie inżynierskie zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych oraz sposoby rozwiązywania typowych zadań inżynierskich, w szczególności w odniesieniu do organizacji procesów produkcyjnych i zarządzania produkcją.

K1A_W4 Podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.

K1A_W5 Podstawowe społeczne, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne pozatechniczne uwarunkowania działalności inżynierskiej, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.

K1A_W7 Fundamentalne problemy współczesnej cywilizacji właściwe dla zarządzania i inżynierii produkcji.

Umiejętności: potrafi:

K1A_U2 Identyfikować, analizować i interpretować zjawiska i procesy społeczne i ekonomiczne z wykorzystaniem wiedzy w dziedzinie nauk społecznych oraz standardowych metod i narzędzi nauk o zarządzaniu i jakości, w inżynierskiej działalności zarządczej, ukierunkowanej na kształtowanie efektywności, produktywności, a ponadto na harmonogramowaniu i organizacji pracy przedsiębiorstw produkcyjnych.

K1A_U4 Przy identyfikacji i formułowaniu specyfikacji zadań inżynierskich oraz ich rozwiązywaniu:

- dobierać i wykorzystywać metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne, w tym metody wspomagane komputerowo,
- dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne, w tym aspekty etyczne,
- dokonywać wstępnej oceny ekonomicznej proponowanych rozwiązań i podejmowanych działań inżynierskich,
- dokonać analizy transferu technologii i innowacyjności.

K1A_U5 Dokonywać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania istniejących rozwiązań technicznych i technologicznych w systemach produkcyjnych, oceniać te rozwiązania, diagnozować problemy, a także proponować odpowiednie usprawnienia i innowacje w tym zakresie.

K1A_U7 Pracować indywidualnie i w zespole, przyjmując w nim różne role, planować i organizować tę pracę, a także współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym), w oparciu o odpowiednie umiejętności komunikacyjne z użyciem specjalistycznej terminologii i nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także brać udział w debacie.

K1A_U9 Dobierać i korzystać z właściwych technik, umiejętności i nowoczesnych narzędzi inżynierskich.

K1A_U11 Samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.

Kompetencje społeczne: jest gotów do:

K1A_K1 Krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów.

Metody i kryteria oceniania:

SEMESTR V

Rodzaj zajęć	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Aktywność na zajęciach, Kolokwium	Zaliczenie wykładu odbywa się na podstawie oceny z kolokwium zaliczeniowego obejmującego materiał przedstawiany w trakcie wykładu.
Ćwiczenia	Udział w dyskusji, Wykonanie ćwiczeń, Studium przypadków	Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnych ocen z zadań wykonywanych na zajęciach.
Laboratorium	Wykonanie zadania, Studium przypadków	Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń laboratoryjnych jest uzyskanie pozytywnej ocen z opracowania okresowej analizy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa = średnia arytmetyczna ocen z wykładu, ćwiczeń i laboratorium.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

Nadrobienie zaległości jest realizowane poprzez wykonanie dodatkowych zadań zleczanych przez prowadzącego (w formie np. referatu, opracowania) lub udział w zajęciach z inną grupą.

SEMESTR VI

Metody i techniki kształcenia:

Rodzaj zajęć	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Aktywność na zajęciach, Udział w dyskusji, Egzamin	Zaliczenie wykładu odbywa się na podstawie oceny z egzaminu zaliczeniowego obejmującego materiał przedstawiany w trakcie wykładu.

Ćwiczenia	Udział w dyskusji, Wykonanie ćwiczeń, Studium przypadków,	Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnych ocen z zadań wykonywanych na zajęciach.
Projekt	Wykonanie zadania, Studium przypadków	Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń projektowych jest uzyskanie pozytywnej ocen z opracowania planu działań i dokumentacji w wybranym obszarze zarządzania bhp w przedsiębiorstwie

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa = 0,6 wykład + 0,2 ćwiczenia + 0,2 projekt

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

Treści realizowane podczas nieobecności studenta na wykładzie powinny zostać wyrównane na zasadach pracy własnej, na podstawie szczegółowych wytycznych i wymagań przekazanych przez prowadzącego zajęcia.

SEMESTR VII

Rodzaj zajęć	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Aktywność na zajęciach, Udział w dyskusji, kolokwium.	Zaliczenie wykładu odbywa się na podstawie oceny z kolokwium zaliczeniowego obejmującego materiał przedstawiany w trakcie wykładu.
Seminarium	Aktywność na zajęciach, Udział w dyskusji, Prezentacja	Zaliczenie odbywa się na podstawie udziału oraz aktywności studenta na zajęciach

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa = średnia arytmetyczna ocen z wykładu i seminarium.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

Treści realizowane podczas nieobecności studenta na wykładzie powinny zostać wyrównane na zasadach pracy własnej, na podstawie szczegółowych wytycznych i wymagań przekazanych przez prowadzącego zajęcia.

Praktyki zawodowe:

Nie dotyczy.